

גוט שבת GutSábész

23. évfolyam 45. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:11 • י"ד מנחם אב תשפ"א • 2021. 7. 23. • פרשת ואתחנן • Szombat kimenetele: 21:25

A különleges memóriával megáldott haszid

Elhunyt Reb Yoel, a Rebbe első számú tanítványa

A haszid rebbék tanításainak nagy része olyankor hangzik el, amikor nincs lehetőség azt rögzíteni sem írásban, sem más módon. Ezért a sábeszkor vagy valamelyik ünnepen elhangzó, sokszor órákon át tartó, bonyolult fejtegetéseket különlegesen jó memóriával megáldott haszidok, az ún. *chojzerek* megjegyzik, hogy aztán a szent nap elmúltával rögzíthessék és továbbadhassák.

Így születtek meg a hetedik lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson rabbi tanításait tartalmazó könyvek is: a 39 kötetre rúgó *Likuté Szichot* (beszédgyűjteménye) sorozat, a mély, haszid elméleteket tartalmazó, hatkötetes *Máámárim Melukátim* és a haszid összefoglaló elhangzott tanításait héber nyelven tartalmazó, 118 kötetes *Torát Menáchem* is.

Mindez jelentős részben *Yoel Kahn* rabbinak volt köszönhető, aki évtizedeken át volt *chojzer*.

Kahn rabbi, akit világszerte csak Reb Yoelként ismertek, július 15-én, csütörtökön, 91 éves korában adta vissza lelkét az Örökkévalónak.

A Chábád mozgalom weboldala a következő szavakkal búcsúzott tőle: „A Rebbe első számú tanítványa volt. Nemzedékenként csupán egy ilyen különleges intellektuális és pedagógiai tehetséggel megáldott bölcs születik. Reb Yoel a Rebbe tanításai elsajátításának és terjesztésének szentelte életét.”

Kahn rabbi 1930-ban született a Szovjetunióban. Édesapja három évet töltött szovjet börtönben csupán azért, mert kapcsolatot tartott fenn a hatodik lubavicsi rebbevel. A család 1935-ben hagyta el a Szovjetuniót, majd az akkor brit fennhatóság alatt álló Szentföldre utaztak.

Kahn rabbi 1950-ben New Yorkba indult, hogy a központi lubavicsi jesivában tanuljon. Itt gyorsan közeli kapcsolatot

alakított ki a mozgalom vezetését épp megöröklő Rebbevel, és hűséges hászidjává vált. Hamar Kahn rabbi feladatává vált, hogy papírra vesse a Rebbe tanításait, mivel különleges érzékkel volt képes érthető formába önteni a gyakran igen bonyolult, misztikus fejtegetéseket. A Rebbe-től hallottakat mélyen az emlékeztébe véste, évtizedekkel egy-egy tanítás elhangzása után is fejből tudott idézni belőlük. Fontos szerepet vállalt a Központi Lubavicsi Jesivában is, ahol tanítványok ezreit mentorálta.

A Rebbe *Kahn* rabbit bízta meg a Széfer Háaráchim című kötet megírásával, mely a Chábád filozófia enciklopédiája. Haláláig dolgozott e nagy művön, melynek eddig kilenc kötete látott napvilágot.

Kahn rabbi a Queensben fekvő Montefiori temetőben helyezték végső nyugalomra. Felesége, Leah rebecen és az egész lubavicsi közösség gyászolja.

Indul a ZsTSz nyári szemesztere

Szeretne jobban megismerkedni a zsidó hagyományokkal és átfogó képet kapni a zsidó történelemről, vallásról és misztikáról? Két hét alatt elsajátítaná a héber olvasás alapjait? Akkor a Zsidó Tudományok Szabadegyetemének nyári szemeszterén a helye! A kététes program minden napján más-más témával ismerkedhet meg mélyrehatóan, jó társaságban, tabuk nélkül. Tudjon meg többet saját gyökereiről!

Előadásainkon többek között olyan érdekes kérdésekre is választ kaphat, mint:

Isten: hit vagy ráció?

Hogyan öltözzünk kóserül?

Hogyan lett a Bibliából Talmud?

Léteznek-e Tórába rejtett kódok?

A szombat és az elektromosság, ki lehet-e játszani Istent?

Szerelem a házasság után?

– Szexuális előírások,

a nidá törvényei

Az előadások teljes listája az alábbi linken található:

<https://zstsz.hu/zstsz-orarend/>

Helyszínek:

Az előadások minden hétköznap és vasárnap az Újbudai Zsinagógában lesznek megtartva 13 és 19 óra között.

Napközben süteményekkel, gyümölcsökkel és frissítőkkal kedveskedünk.

Szeptember 3-án (pénteken) a Budavári Zsinagógában tartjuk meg óráinkat, melyet esti kidus és vacsora követ.

Részvételi díj: 10.000 Ft/fő,

tankönyvek ára: 5.000 Ft

Jelentkezés:

<https://zstsz.hu/jelentkezés/>

Jelentkezési határidő:

2021. 08. 10.

Yoel Kahn rabbi egy jótékonyági dollárt vesz át a Rebbe-től

Hetiszakasz

A Tízparancsolat ismétlése

Szakaszunkban – *Váetchánán* (5Mózes 3:23–7:11.) – Mózes folytatja monológját, melyben elmondja, hogyan imádkozott és próbálta megváltoztatni azt az ítéletet, melynek értelmében nem mehet be az Ígéret földjére. Nem is nagyon burkolt szemrehányást tesz a

népnek, amely miatt ez a végzet érte, és megismétli a Tóra főbb pontjait. Különösképpen a bálványimádás tilalmára figyelmeztet, majd megismétli a Tízparancsolatot. Ebben a szakaszban találkozunk a Smá Jiszráállal, a zsidóság hitvallásával is.

Zsidó híradó

Elnézést kér a zsidóktól az anglikán egyház

A brit zsidók örömmel fogadták az anglikánok döntését, melynek értelmében bocsánatot kérnek az 1222-ben hozott zsidóellenes törvényekért.

A hivatalos gesztusra jövőre, az antiszemita intézkedésekről határozó oxfordi szinódus 800. évfordulóján kerül sor. E döntés következtében üzték ki a teljes zsidó közösséget a szigetországból 1290-ben.

Az anglikánok ezzel a teljes keresztény antiszemitizmusért felelősséget vállalnak, hiszen egyházukat csak 1534-ben alapították. Lépésüket egy évek óta tartó folyamat részének tekintik. 2019-ben publikált állásfoglalásukban pl. kiemelték a zsidó-keresztény párbeszéd fontosságát és elismerték az évszázados keresztény antiszemitizmus szerepét a holokauszt ideológiai alapjának megteremtésében.

„A középkori angol antiszemitizmus [...] hatása a mai napig érezhető. Jó példa erre a vérvádak továbbélése” – mondta Dave Rich, egy antiszemitizmust monitorozó brit szervezet igazgatója a Telegraphnak, hozzátéve, hogy az egyház együttérzése és támogatása sokat jelent a zsidó közösségnek, különösen a „jelenlegi, antiszemitizmussal terhelt légkörben. Ebből is látszik, hogy a mai Nagy-Britannia milyen sokat változott.”

Ephraim Mirvis brit főrabbi vegyes érzelmekkel fogadta az egyházi bejelentést, mert annak szövege nem említette a zsidók áttérítésére tett folyamatos kísérleteket.

Az utolsó szó jogán

Tűnődünk már magunkban saját halandóságunkon? Arról, hogy mit fognak majd rólunk gondolni azután, hogy végleg búcsút vettünk a földi létől? Kaptuk már azon magunkat, hogy egy családi veszekedés után az ajtót magunk mögött becsapva belénk nyilall a gondolat: „mi van, ha történik ma velem valami, és ezek voltak az utolsó szavaim?”

Sajnos, a legtöbb esetben, a fentihez hasonló kényelmetlen érzések mégsem annyira kellemetlenek, hogy változásra is sarkalljanak: nem váltunk tőlük életmódot, nem leszünk tőlük türelmesebbek, s a kapuból sem fordulunk vissza, hogy a dühös kiviharzást korrigálva a megfelelő módon búcsúzzunk el – akár csak átmenetileg is – szeretteinktől.

Ismert a történet a haszid rebbérről, akihez halálos ágyán tanítványai a következő kérdést intézték: „Rebbe, egy életen át tudtál ellenállni a hívságoknak, vajon még ezen órában is hadakozol a rossz ösztönnel?”

„Igen” – vallotta meg a Rebbe. „Most például azt súgja a fülemben, hogy utolsó erőmmel még jó hangosan zengjem el a Smá imát, hogy dicsérhessek, amiért Is-

ten nevével az ajkaimon hagytlak itt titeket.”

A szomorú valóság sajnos az, hogy még ha ki is gondoltuk az illő szavakat, melyekkel búcsút kívánunk venni másoktól, azok sokszor vagy nem illeszkednek a személyiségünkhöz, vagy csak azon vágyunkat tükrözik, hogy kedvező képet hagyjunk magunkról az élőkben.

Fentieket figyelembe véve lehet, hogy ezek az utolsó szavak nem is olyan fontosak. Mennyei távlatból szemlélve ugyanis a dolgot, a halhatatlanság legbiztosabb jele nem az, ahogy a földön beszélnek rólunk, hanem az, ahogy lelkünket Istenhez kapcsoljuk azzal, hogy igyekszünk eleget tenni a Tórán és a micvákön alapuló elközelülésnek.

Fentiek értelmében tehát legközelebb imánk nem is lehet más, mint hogy – függetlenül majdan halálunk idejétől, helyétől, illetve körülményeitől – képesek legyünk spirituális érettséget tanúsítani és utolsó gondolatainkat és érzéseinket teljes mértékben Istennek szentelni.

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Elisha Greenbaum rabbi
írása nyomán.*

Imaidők a következő hétre (július 24–30.)

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes Kidus; 20.00 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima,

Vasárnap-csütörtök: 20.10 Délutáni ima (a Keren Orban)

Péntek:

18.30 **Kérdések és dilemmák a hetiszakaszban**

(Szabó György Menáchem előadása);

19.30 *Minchá* délutáni ima; *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus* és szombati étkezés (az udvarban);

21.00 *Oberlander Báruch rabbi* előadása

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Szombat:

9.15 Hetiszakasz-tanulás

10.00 Reggeli ima, majd

Kidus

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

7.30 Napi Talmud

Péntek: 19.00 Tanulás

19.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga (I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás

(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima

Péntek:

18.30 Tanulás

19.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriarka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás

(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima,

majd *Kidus*

Péntek:

19.00 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Aki belehalt a balesetbe, de túlélte

1973 és 1975 között Grúziából Izraelbe vándorolt zsidó fiatalok csoportjának tagjaként a brooklyni Tomchei Temimim jesivában tanultam, nem messze a Chábád mozgalom főhadiszállásától. Éreztük a Rebbe személyes törődését és szeretetét, mert különösen nagy figyelmet fordított ránk. Bennünk látta a grúz zsidó közösség jövőjét.

Minden pénteken ellátogatunk a Rebbéhez és részt vettünk az összes hászid összejövetelen. 1974 Peszáchjának végén, az egyik ilyen esemény során igen szokatlan dolog történt. Ahogy minden ünnep búcsúztatásakor, a Rebbe akkor is bort osztogatott a megjelenteknek. Ez volt a *kosz sel bráchá*, az áldás pohara. Ez igen sok időt vett igénybe, hiszen rengetegen vártak a sorukra. Amikor a Rebbe elé értem, ő rám nézett, elmosolyodott és így szólt: „Küldd el ezt a bort az apádnak”. Ezen meglepődtem, hiszen mindig ezt tettem. A pohár alján maradt bort egy üveg borhoz töltöttem és elküldtem Izraelbe, apámnak. Nem értettem, hogy a Rebbe miért figyelmeztetett erre, de ő még egyszer megismételte, amit mondott. Ekkor már aggódni kezdtem. Mi történhetett? Talán baja esett apámnak? A Rebbe látta az ijedségemet, majd ismét így szólt: „Küldd el ezt a bort az apádnak”. Remegni kezdtem. Ahogy elhagytam az épületet, rohanni kezdtem, hogy találjak egy telefonfülkét. A szüleimnek nem volt telefonjuk, ezért a szomszédokat hívtam. „Minden rendben van az apámmal?” – kérdeztem.

„Apád nincs otthon” – hangzott a szűkszávu válasz.

Később újra próbálkoztam, de megint csak kitérő választ kaptam. Nagyon megijedtem, ezért zsoldárokat kezdtem mondani. Végül sikerült rávennem a szomszédot, hogy egy megbeszélt időpontra odahívja az apámat, hogy beszélhessek vele.

Menáse Janasvili 2019 márciusában hunyt el. Az interjút 2015 februárjában adta Lod lubavicsi negyedében lévő otthonában.

Amikor végül beszélni tudtam apámmal, elmesélte, hogy mi is történt vele. Apám taxisoferként dolgozott, és gyakran szállította a grúz közösség fejét, Refáel Alasvili rabbit, amikor a különböző grúz közösségeket látogatta végig. A Peszáchot követő reggelen is a rabbit és feleségét vitte Jeruzsálembe, amikor egy emelkedő alján észrevette, hogy a másik irányból egy busz robot feljűk fékezés nélkül. Azonnal szólt az utasainak, hogy ugorjanak ki az autóból, saját magának azonban már nem volt erre ideje, és a gépkocsiban volt, amikor a busz belecsapódott. Az autó a

felismerhetetlenségig összetört. A kitérő mentős megállapította, hogy apám nem lélegzik és semmilyen életjelet nem mutat. Letakarta egy lepedővel és a rabbival és a feleségével kezdett foglalkozni. Amikor visszatért apámhoz, már csak a hült helyét találta! Abban az időben sok botrány volt Izraelben a bonco-

tett. Éppen ekkor kerültem sorra a Rebbénél, hogy megkapjam az áldás borát, és ekkor mondta: „Küldd el ezt a bort az apádnak”. Mintha a Rebbe megérezte volna, hogy apám nagy veszélyben van és áldásra van szüksége.

Természetesen apám beszámolója után azonnal kerestem valakit, aki Izraelbe utazott, és odaadtam neki az üveg bort, hogy vigye magával. Két hónappal később látogattam haza, akkor mesélték el a baleset minden részletét. „Amikor magamhoz tértem, egy fehér lepedő alatt találtam magam. Sokan voltak körülöttem. Senki sem tudta megmagyarázni, hogy miként éltem túl a balesetet. Az orvosok szerint nem lehet élve kikerülni egy ilyen roncsból” – mondta apám. Később elvitt a műhelybe, ahol a roncsot tárolták. Nem akartam hinni a szememnek. Nem tudtam elképzelni, hogy valakit élve emelhetnek ki egy ennyire összetört autóból.

Szilárdan hiszek benne, hogy isteni csodának és a Rebbe közbenjárásának köszönhető az életét. A Rebbe megérezte, hogy mekkora veszélybe került az apám, és ráébresztett arra, hogy zsoldárokat kell mondanom érte. Az Örökkévaló pedig meghallgatta az imáimat.

Menáse Janasvili

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:
www.youtube.com/alubavicsirebbe

19:00

Oberlander Báruch

Vasárnap: Áv hó 15-én, amikor Jeruzsálem lányai kimennek táncolni
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (52)
Kedd: Hászid történetek és mesék (63)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (65)
Csütörtök: Hetiszakas a kabbala tükreben: Mire való a sok ima?

20:00

Megyeri Jonatán

Hájom jom
Minden napra egy hászid gondolat

A zsidó.com
Facebook-oldalán
élőben

Facebook Tanház

**VIRTUÁLIS
BÉT MIDRÁS**

11 Shares 1.7K Views

Kóser konyha

Fűszeres-fokhagymás
mini bárcseszek

párve

50 g friss élesztő vagy
másfél ek. instant élesztőpor
1 kk. cukor
1 ¼ pohár langyos víz
5 pohár liszt
¼ pohár cukor
2 nagyobb vagy 3 kisebb tojás
¼ pohár növényi olaj
2 kk. só
a tetejére: 1 kisebb tojás
a megkenéshez: ½ pohár
olívaolaj, 3 gerezd fokhagy-
ma, egy rozmarínágacska,
½ kk. só

Az élesztőt tálba morzsoljuk, és egy kiskanál cukorral és a vízzel felfuttatjuk. A lisztet tálba szitáljuk, hozzátöltjük a cukrot, az olajat, a sót és a két – ellenőrzött – tojást. Hozzáadjuk az élesztős keveréket, megkeverjük, pár percig pihentetjük. Rugalmas tésztát gyúrunk és kiolajozott tálban, letakarva 2 és fél-3 órán át kelesztjük. A megkelt tésztát 16 darabra vágjuk. Minden darabból hengert formázunk és csomóra kötjük. Újabb 20-25 percig kelesztjük, a sütőt 180 fokra melegítjük. A bárcseszeket megkenjük felvert tojással és 16-18 perc alatt készre sütjük. A fokhagymát összetörjük és az olajba tesszük, hozzáadjuk a rozmarínágat és alacsony lángon, kevergetve, néhány perc alatt össze melegítjük. Lezárjuk, hozzáadunk egy fél kiskanál sót, majd hagyjuk kihűlni. A sütőből kivéve bőségesen megkenjük fokhagymás olajjal a bárcseszeket.

A rabbi válaszol

Mikor nem kell kezet mosni és mojt
mondani a kenyérre? 2. rész

A kézmosás előírásai

A kenyér kapcsán találunk további, teljesítendő kritériumokat is, így először is az evés előtti kézmosás előírását. Ez a kézmosás természetesen nem az a tisztasági kézmosás, melyre gyermekkorunkban tanítottak minket, hogy piszkos kézzel ne együnk. Ez a fizikailag tiszta kéz rituális mosása.

Mikor kell kezet mosni?

Mennyi az az ételmennyiség, amely már tisztátalanná válna, ha mosatlan kézzel érintenénk? Bölcseink szerint ez egy tojásnyi méret: ha ennél kevesebb az étel, akkor morzsának számít, amit nem lehet tisztátalanná tenni. Ezért akkor kell kezet mosnunk a kenyérevés előtt, ha eszünk legalább egy tojásnyi mennyiséget. Azaz, ha kevesebbet eszünk a kenyérből, mint egy tojásnyi, akkor elvileg nem kellene kezet mosni, de a *háláchá* azt mondja, hogy ebben az esetben áldásmondás nélkül öntjük le a kezünket (SÁ uo. 158:2.). Ezért, ha valaki úgy mosott kezet, hogy mondott rá áldást, akkor mindenképpen kell, hogy legalább egy tojásnyi mennyiséget egyen, hogy az áldása ne legyen hiábavaló.

Mi az, ami már nem számít kenyérnek?

Mikor kell *hámocti* áldást mondani egy lisztből készült tésztafelére és mikor nem? Másképpen megfogalmazva: mi a különbség a kenyér és a sütemény között? A különbség az, hogy a kenyér főétel, melyet azért eszünk, mert éhesek vagyunk. A sütemény viszont edesség, amit akkor eszünk, ha kedvünk van hozzá.

A kenyér főképpen vízből és lisztből készül, lehet még hozzátenni egyéb hozzávalókat, de alapvetően ebből a két dologból áll össze. A sütemény viszont a

kenyérhez képest nagyobb részben tartalmaz más alapanyagokat a vízen és a liszten kívül.

Három elfogadott vélemény van az ún. „nem rendes” kenyérről, a *pát hába* böksizniről a *háláchában* (SÁ uo. 168:9–12.):

- ha a tészta valamivel meg van töltve sütés előtt, például csokoládéval vagy gyümölcscsel,
 - ha gyümölcslével vagy tejjel készül, így édesebb, mint a megszokott kenyér íze,
 - ha a kinézete nem hasonlít a megszokott kenyérhez, hanem például lapos és száraz.
- Ezek után felmerül a kérdés, hogy akkor a peszáchi macesz, mely lapos és száraz, hogyan számíthat mégis kenyérnek? A válasz egyszerű, mert a kenyér helyett fogyasztjuk, nem pedig mint süteményt (lásd írásom: *Or Jiszráél* folyóirat 52. szám 77–79. oldal).

A kenyér „kiskapuja”

Kissé gunyorosan mondván a valóság zsidók életében a kenyérvetés egyetlen „hátulütője”, hogy hosszú áldást kell mondani a fogyasztás után, így, ha sietünk, okozhat egy kis késedelmet. Ki lehet-e ezt valahogy küszöbölni?

Vegyünk egy alaphelyzetet, hétköznap van, éhes vagyok, de nincs sok időm, viszont szeretnék egy szendvicset enni. Erre jön az a megoldás, hogy olyan ún. *mözonot* kenyéret vásárolok, mely a sütemény kategóriájába tartozik. Az ilyen pékáruban a folyadékknak legalább 51%-a nem víz, hanem gyümölcslé, pl. almálé.

Miután az almálé édes, ez a kenyérféle is édesebbé válik,

tehát átkerül a sütemény kategóriájába. Ez egy „kiskapu”, hiszen bár kenyérként fogyasztjuk, nem edességként, mégis könnyíthetünk a helyzeten, és a fogyasztása után elég a rövidebb utóáldást mondani.

Vannak olyan vélemények, miszerint ez a kiskapu nem fogadható el: szerintük az, hogy *mözonot* használunk kenyér gyanánt, vagyis egy rendes étkezésként, az a szabályok kijátszása (*Bráchá köháláchá* 8:5–7.). Ettől függetlenül a rabbik többsége elfogadja ezt a megoldást (lásd *Émek hátsuvá* responsum 6. kötet 31. fejezet, 9. kötet 21. fejezet; *Páámé Jáákov* folyóirat 8. szám 25–27. oldal; *Nezer háTorá* folyóirat 4. szám 171–173. oldal).

Itt fontos megjegyezni, ha valaki esetleg otthon készítené magának *mözonot* kenyéret, hogy csak natúr gyümölcslévet használhatunk, koncentrátumot viszont nem, mert az nem csupán gyümölcslének számít, hanem gyümölcslének és víznek, ezért már nem felelne meg a fenti kritériumnak (*Piszké tsuvot* 168. fejezet 70. lábjegyzet).

Azonban, ha valaki olyan sokat evett a *mözonot* kenyérből, hogy jóllakott, akkor gyakorlatilag a teljes jóllakásával kinyilvánította, hogy mégiscsak kenyérként fogyasztotta a pékárut. Tehát hiába számítana ez a kenyér kisebb mennyiségben *mözonot*nak, annyit ettünk belőle, amennyitől jóllaktunk, ugyanúgy el kell mondanunk az asztali áldást a fogyasztása után, sőt előtte kell kezet is mosni és *hámocti* áldást mondani (SÁ uo. 168:8.). Ezért, ha sietünk, akkor csak egy kisebb szendvicset lehet enni *mözonot* kenyérből egyszerűen. Ha azonban hat-hét perces szünetet tartunk két ilyen szendvic között, akkor az már nem számít egy étkezésnek (*Émek hátsuvá* 6. kötet uo. 3.).

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia
A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

EMIH
EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG